

Twente koestert Jan Jans... maar niet altijd

ALMELO - Het is 120 jaar geleden dat hij werd geboren en 50 jaar geleden dat hij overleed. De architect en regionalist Jan Jans leeft echter nog steeds, bleek gisteren uit de enorme belangstelling voor een symposium ter zijner ere in de Almeloze bibliotheek.

De rol die hij speelde bij het red- den van de landelijke bouwkunst, bij het documenteren van wat ver- dween, maken hem ook een halve eeuw na zijn dood nog geliefd in een regio die ondanks Jans' gedre- venheid veel oude boerderijen en molens heeft zien verdwijnen. Jans heeft bovendien ook in de huidige tijd nog iets te zeggen. In zijn eigen ontwerpen streefde hij immers naar een harmonie met de omgeving en de lokale cultuur en een menselijke maat die nog steeds voorbeeldig en actueel is, zo benadrukte Dirk Baalman, di- recteur van Het Oversticht. Baalman belichtte een kant van Jans die doorgaans minder aan bod komt: zijn ontwerpen voor kerken, zoals de protestantse kerk in Daarle, de Vredeskerk in En- schede of die - 'echt een topkerk' - in Kloosterhaar. „Het leuke is dat Jans in Twente alleen protes- tantse kerken mocht ontwerpen, maar dat ze eruitzien als katholie- ke kerken. Dat is knap en ook wel

een vorm van humor.” Vooral de Romaanse eenvoud en de meer- beukige vormen knopen aan bij een katholieke traditie. „De ker- ken moeten we centraal stellen in zijn werk; hij heeft zich daar lek- ker eigenwijs op uitgeleefd.”

De andere inleider, de Almeloze stedenbouwkundige Albert Fien, ging vooral in op Jans' verloren strijd in de jaren vijftig bij de plannen voor een nieuw gemeen- tehuis en de herinrichting van het Almeloze centrum. „Achteraf kun je zeggen dat Jans gelijk heeft gehad”, zei Fien. „En dat hij bij zijn aversie tegen auto's in stads- centra zelfs bijna visionair was.”

Fien liet doorschemeren dat Twen- te ook nadien niet altijd zuinig is geweest op Jan Jans. Hij vertelde en passant hoe in 2007 bij de over- gang van het Van Deinsse Insti- tuut naar museum TwentseWelle nog een forse collectie ontwerpen en andere originele tekeningen zijn 'verdwenen'.

Pieter Grondel, voorzitter van de Jansstichting, bevestigde het ver- haal van de tekeningen, die deels in niet al te beste staat verkeer- den. „Ze zijn bij de verhuizing op een of andere manier 'opgelost'.” Jans' zoon Everhard, ook aanwe- zig, wilde er niet op ingaan. „Een bedrijfsongeval was het, meer zeg ik niet.”